

HOSTÝNSKÁ
ZÁKLADNÍ ŠKOLA

Praha 10, Hostýnská 2100/2, 10800 Praha

**Preventivní program
2024/2025**

Obsah:

1. **Úvod**
2. **Charakteristika školy**
3. **Analýza současného stavu**
4. **Garant programu a spolupracovníci**
5. **Cíle prevence a cílové skupiny**
6. **Realizace – obsah a aktivity**
7. **Podklady v legislativě**
8. **Odkazy na rizikové chování ve Školním řádu**
9. **Program proti šikanování**
10. **Krizový plán školy (nejčastější rizikové chování)**
11. **Důležitá telefonní čísla**
12. **Seznam dostupné odborné literatury, webové stránky apod.**

- Přílohy:**
1. **Témata v ŠVP**
 2. **Interaktivní programy**
 3. **Program proti šikanování**
 4. **Krizový plán školy**

1. Úvod

V závislosti na rychlosti proměn okolního světa v oblasti moderní techniky, společnosti, politické situace se mění i naše myšlení a jednání jak pozitivním, tak negativním směrem. Velké množství informací, které nás zahlcují a nutí vyrovnávat se s nastalými změnami, klade také nároky na jejich zpracování.

Žáci základní školy jsou často nejovlivnitelnější skupinou, která má specifické místo a úlohu ve společnosti. Jejich prostřednictvím dochází k přeměně hodnotového systému. Jestliže jim chceme pomáhat řešit složité životní situace, je třeba pochopit příčiny a důvody jejich jednání a chování. Poté lze zvažovat možnosti nápravy a její realizace. Důležitými faktory jsou věk dítěte, zázemí v rodině, obtíže ve škole i jeho volný čas.

Existence rizikového chování, se kterou se téměř denně setkáváme ve škole i mimo ni, se týká každého z nás, pedagogů, rodičů a všech, kteří přicházejí do kontaktu s dětmi a mládeží.

Cílem preventivního programu je ve spolupráci s rodinou formovat takovou osobnost žáka, který je s ohledem na věk schopen se orientovat v dané problematice, zkoumat ji, ptát se a dělat odpovědná rozhodnutí.

2. Charakteristika školy

Název školy	Základní škola, Praha 10, Hostýnská 2/2100
Adresa	Hostýnská 2/2100, 10800 Praha
Telefon	274770046, 274771035
E- mail	skola@hostynska.cz
Web	http://www.hostynska.cz/

Vedení školy	
Ředitel	Mgr. Albert Hotový
Zástupce ředitele	Mgr. Štěpán Peterka, Bc. Jana Mechová M. A.
Metodik prevence	Mgr. Jana Sejková, Mgr. Helena Šusteková
Výchovný poradce	Mgr. Jana Sejková
Metodik volby povolání	Mgr. Stanislav Kodet
Školní psycholog	Mgr. Iveta Černá
Vedoucí ŠD	Světlana Kolomazníková

Zřizovatel:

Městská část Praha 10

Vinohradská 3218/169, 100 00 Praha 10

Jsme úplná sídlištní škola se 702 žáky a devíti postupnými ročníky. Z toho je na prvním stupni 432 žáků a na druhém 270 žáků.

Školu navštěvují především děti ze spádové oblasti, ale jsou přijímány i nespádoví, někdy např. z důvodu školní neúspěšnosti nebo s výchovnými problémy na jiné škole. V současné době školu navštěvuje žáků z Ukrajiny.

V budově školy je nad žáky po celou dobu vyučování stanoven pedagogický dohled, včetně šaten před i po vyučování. Za riziková místa považujeme vzhledem k prevenci šatny, šatny u tělocvičen, WC a zahradu s hřištěm.

Budova školy se nachází v rušném centru sídliště, disponuje rozlehlým travnatým pozemkem se zahradou, víceúčelovým hřištěm a dvěma vlastními tělocvičnami.

V bezprostřední blízkosti školy se nachází park, který je využíván širokou veřejností, a tedy i žáky školy. Zde je možné spatřovat jedno z rizikových míst, kde se žáci setkávají. Nedaleko školy je multifunkční park, který je dalším možným rizikovým místem setkávání.

3. Analýza stavu školy

V současné době za nejčastější problémy, které si zaslouží zvýšenou pozornost, považujeme:

- neplnění školních povinností
- nevhodné zacházení se školním majetkem, jeho úmyslné ničení
- nevhodné chování žáků k vyučujícím
- záškoláctví - časté jednodenní absence u některých žáků
- vulgární a hrubé chování žáků k sobě navzájem
- nezájem některých rodičů o chování a prospěch svých dětí
- nedůslednost rodičů při řešení problémů dětí
- nevhodné trávení volného času
- úzkostné projevy, sebepoškozování
- zvyšující se počet žáků se sklonem k virtuální závislosti
- výskyt kuřáků zejména na II. stupni
- nevnímání legálních návykových látek, jako nebezpečných
- agresivní chování, projevy šikany mezi žáky

4. Garant programu a spolupracovníci

Garant

- ředitel ZŠ Mgr. Albert Hotový

Spolupracovníci

- školní metodici prevence
- školní psycholog
- výchovní poradci
- třídní učitelé a ostatní pedagogičtí pracovníci
- vychovatelky školní družiny
- metodik prevence PPP Bc. Karolína Machuldová

5. Cíle prevence a cílové skupiny

- a. Cíle
- vést k samostatnosti, tvořivosti a odpovědnosti vůči sobě i svému okolí
 - vychovávat ke zdravému sebevědomí, správnému sebehodnocení a zvládnání stresových situací
 - zvyšovat odolnost vůči rizikovému chování
 - vytvářet ve škole vhodné sociální klima, předcházet agresivitě, všem způsobům šikany a nevhodnému chování mezi žáky
 - budovat pozitivní mezilidské vztahy, netolerovat prvky vandalizmu, násilí, rasismu, xenofobie
 - vést ke zdravému způsobu života a vhodnému trávení volného času
 - vést k vhodnému a bezpečnému jednání s neznámými osobami
 - opakovaně informovat žáky, učitele, rodiče, veřejnost o problematice rizikového chování
 - vytvářet otevřený vztah s rodiči a veřejností
 - pomáhat utvářet správný hodnotový systém žáků
 - učit žáky podílet se na utváření zdravého školního prostředí
 - znát nejen svá práva, ale i povinnosti
 - dbát na dodržování Školního řádu žáky, pravidelnou docházku a včasné omlouvání nepřítomnosti rodiči
 - předcházet projevům rizikového chování žáků

K dosažení těchto cílů využijeme individuální přístup, dále různých metod aktivního sociálního učení, schránku důvěry.

- b. Cílové skupiny
- žáci
 - učitelé
 - rodiče
- c. Seznámení pedagogů s programem

Předpokladem naplňování cílů v oblasti prevence je dobrá týmová práce, která předpokládá vzdělanost, znalost současného stavu na škole a odbornou erudovanost. Na naší škole probíhá aktivní spolupráce hlavně s třídními učiteli, kteří následně působí na rodiče zejména v oblasti volnočasových aktivit dětí. V rámci předmětových komisí je zajištěn pravidelný kontakt s vyučujícími těch předmětů, do kterých je školní preventivní program zařazován. Spolupráce spočívá v předávání dostupného materiálu, plánování besed, přednášek, exkurzí a jiných aktivit, předávání a zodpovídání dotazů ze „Schránky důvěry“ atd.

d. Rizikové chování

Znakem rizikového chování je zřetelná odchylka od sociálního standardu společnosti, porušení nebo odchýlení od sociální normy nebo skupiny norem, nerespektování požadavků. Nejčastější oblasti rizikového chování:

- agrese, šikana, kyberšikana

- násilí, vandalismus
- intolerance, rasismus, antisemitismus, extremismus, xenofobie, homofobie
- záškoláctví, neplnění školních povinností
- závislostní chování, užívání návykových látek, netolismus, gambling
- rizikové sporty
- rizikové chování v dopravě
- spektrum poruch příjmu potravy
- negativní působení sekt
- sexuální rizikové chování
- rizikové sportovní aktivity

e) Rizikové jevy

- domácího násilí
- týrání a zneužívání dětí
- ohrožování mravní výchovy mládeže
- poruch příjmu potravy
- specifického životního stylu (graffiti, sprejeři)

f) Úkoly

ředitel školy

- odpovídá za podporu, vytváření a realizaci preventivního programu

školní metodik prevence

- koordinuje přípravy a realizaci programu

pedagogický sbor

- učitelé začleňují preventivní témata do výuky jednotlivých předmětů

třídní učitelé

- mají stěžejní úlohu při plánování preventivního programu, sledují potřeby žáků, zvláštní pozornost věnují problémovým žákům, žákům se zdravotními a sociálními riziky

výchovný poradce

- zajišťuje profesní orientaci, ale také péči o selhávající žáky a žáky s poruchami chování, spolupracuje s PPP

žáci

- podílejí se na přípravě a realizaci programu

6. Realizace – obsah a aktivity - specifická a nespecifická primární prevence na škole

a) Specifická primární prevence

Aktivity specifické primární prevence jsou cíleně směřovány k efektivní prevenci a eliminaci škod způsobené jejich výskytem mezi žáky. Cílem je těmto jevům rizikového chování zabránit.

Primární prevenci na I. stupni má na starosti především třídní učitel. Jednotlivá témata jsou zařazena hlavně do přírodovědy, vlastivědy a prvouky. Zvolená forma vždy odpovídá věku žáků. V rámci prevence jsou dále v každém pololetí na 1. stupni od 2. ročníků zařazovány 2 hodinové bloky s lektory Proxima Sociale a na 2. stupni 3 hodinové bloky s lektory Život bez závislostí a Magdalena, o. p. s.

I. stupeň:

- Zdravě žít - výživa, hygiena, hodnota zdraví, nemoc, léky a drogy.
- Učit se komunikovat, rozumně reagovat na různé podněty, nevytvářet konfliktní prostředí, umět se dohodnout, vhodně požádat o pomoc, umět slušně odmítnout.
- Vytvářet pozitivní sociální klima - pocit bezpečí, zdravé sebevědomí, kamarádství, vyjádřit radost, ovládat se a chápat pozitivní hodnoty.
- Hledat možnost sebeuplatnění - zájmové aktivity.

II. stupeň:

- Získat základní a nezkrácené informace o drogách a riziku zneužívání.
- Zvyšovat sociální kompetence - orientace v sociálních vztazích, přijímání odpovědnosti za sebe, za své chování, řešit problémy, konflikty, čelit nátlaku a umět se vyrovnat s problémy.
- Odstraňovat nedostatky v chování - ovládat emoce a naučit se jim rozumět, reagovat na stres a účinně se bránit všem formám sebeustrukce a šikany.
- Napomáhat formovat postoje, posilovat právní vědomí, úctu k zákonu, uvědomit si vlastní hodnoty, zaujmout správné stanovisko k rizikovému chování, včetně šikany.

Na II. stupni jsou témata zařazena do předmětů.

Viz příloha 1

Včasná pomoc

Žákům nabídnout pomoc v každé situaci - všichni pedagogové.

Pozitivní klima

Podpora dobrých vzájemných vztahů mezi žáky ve třídách, vrstevnických skupinách s dětmi různého věku, za přispění působení třídních učitelů nastavit pozitivní klima ve třídách.

Spolupráce a informovanost mezi učiteli a odborníky

Spolupráce s kolegy, vzájemná a pravidelná informovanost o chování a jednání žáků, společné důsledné sjednocení požadavků na dodržování školního řádu na I. a II. stupni.

b) Nеспецифická primární prevence

Nеспецифickou primární prevencí se rozumí veškeré aktivity podporující zdravý životní styl, smysluplné využití volného času a jiných programů vedoucí k dodržování určitých společenských pravidel, zdravému rozvoji osobnosti, odpovědnosti za sebe sama a své jednání. Škola podporuje:

Sportovní a kulturní aktivity

Sportovní a kulturní aktivity pro žáky v době školního vyučování i mimo něj. Zapojení žáků do soutěží a akcí.

Kurzy

pravidelné přírodovědně-turisticko-sportovní výjezdy žáků s učiteli školy do zahraničí, které si sami organizujeme, např./ Dachstein, Korsika, Dolomity/ + připravujeme další činnosti Školního klubu ZŠ Hostýnská

Adaptační pobyt – VI. A, VI. B, VI. C (statek Výštice)

Dlouhodobý program – Výchova ke zdraví

Pravidelné semináře na výše uvedená témata dle aktuální nabídky

Účast ve sportovních soutěžích a turnajích v různých sportovních odvětvích

Škola v přírodě, LVVK

Výměnné pobyty žáků v evropských zemích

Volnočasové aktivity

V primární nespécifické prevenci má nezastupitelné místo zájmová činnost žáků.

Proto jim každoročně nabízíme pestrou nabídku, ze které si každý může vybrat.

Volnočasové aktivity jsou nabízeny žákům 1. a 2. stupně, i těm žákům, kteří nenavštěvují školní družinu.

Zájmové kroužky využívají především žáci I. stupně, kteří navštěvují školní družinu.

Vybírat mohou ze široké nabídky:

c) Spolupráce s ostatními organizacemi

- Policie ČR Praha
- Městská policie Praha 10
- Úřad MČ Praha 10 – OSPOD
- PPP Praha 10
- Centrum primární prevence, Magdalena o. p. s
- Proxima Sociale s. r. o.
- Divadelta

d) Spolupráce s rodiči

- účast na jednáních výchovných komisí
- dotazníky k prevenci rizikového chování žáků
- spolupráce s Komunitním centrem Kruh, působícím při naší škole
- individuální konzultace

7. Podklady v legislativě

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)
- Zákon č. 65/2017 Sb. Zákon o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013-2018
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28)
- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)
- Vyhláška č.72/2005 Sb. novelizováno 197/2016 Sb. Vyhláška o poskytování poradenských služeb ve školách a školních poradenských zařízeních
- Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu č.j.: 11 691/2004- 24
- Zákon č. 379/2005 Sb. O opatřeních k ochraně před škodami způsobenými tabákem, alkoholem, návykovými látkami

8. Odkazy na rizikové chování ve Školním řádu

Pravidla chování žáků upravuje Školní řád, s nímž jsou na počátku školního roku seznámeni všichni žáci. Rodiče se s ním seznamují na třídních schůzkách příslušného školního roku a informovanost potvrzují podpisem. Školní řád je schválen Školskou radou ZŠ Hostýnská 2100/2, Praha 10, je zveřejněn na webových stránkách školy, uložen v ředitelně školy. Závažné přestupky řeší nejprve třídní učitel s žákem, v závažnějších případech jsou přizváni rodiče. Podle úrovně závažnosti se do řešení zapojuje ředitel školy nebo jeho zástupce, výchovný poradce a metodik prevence, případně jsou přizváni zástupci dalších institucí (= výchovná komise).

Kázeňská opatření

- napomenutí třídního učitele
- důtka třídního učitele

- důtka ředitele školy
- snížený stupeň chování

9. Program proti šikanování

Příloha č. 2

10. Krizový plán školy – řešení přestupků nejzávažnějšího rizikového chování

Příloha č. 3

11. Důležitá telefonní čísla

Policie 158
Městská policie 156
Rychlá zdravotní pomoc 155
Integrovaný záchranný systém 112
Linka bezpečí 116111
Linka ohrožených dětí 224236655
Dětská linka bezpečí 241484149

12. Seznam dostupné odborné literatury, webové stránky apod.

časopis Prevence

Prevence úrazů, otrav a násilí

Esprit - časopis (nejen) pro duševní zdraví.

Adiktologie - časopis pro prevenci, léčbu a výzkum závislostí.

Bulletin Národní protidrogové centrály - Vydává Policie ČR

Právo a rodina - časopis o rodinném právu

www.e-nebezpeci.cz

www.prvok.upol.cz

www.nekuratka.cz

www.alik.cz

www.stop-koureni.cz

www.dokurte.cz

www.drogy-info.cz

www.sikana.cz

www.destskaprava.cz

www.poradenskecentrum.cz

www.seznamsebezpecne.cz

Příloha č. 1

Realizace programu

A) specifická prevence

I. stupeň

Primární prevenci má na starosti třídní učitelka. Jednotlivá témata jsou zařazována do prvouky a přírodovědy. Učitelka volí metodu, jak dětem tyto informace předá. Jednotlivá témata budou plněna průběžně během školního roku.

a) specifická prevence 1. ročník	Osobní bezpečí Vztahy v dětském kolektivu Základní hygienické návyky Rodina – bezpečné místo
2. ročník	Lidské tělo Ochrana zdraví Režim dne Využití volného času
3. ročník	Ochrana před obtěžováním Můj volný čas Lidé kolem nás
4. ročník	Lidské tělo (odlišnost mezi pohlavími) Životospráva a nevhodné návyky Využití volného času Vztahy v kolektivu
5. ročník	Rodina, domov Důvěra, vztahy Nebezpečí při komunikaci s cizími osobami Léčivé a návykové látky

II. stupeň – zařazení témat do předmětů

Společenské vědy

- zdravá výživa, režim dne, poznej a stanov si reálné a pozitivní cíle
- správný způsob využití volného času, vytvoř si cíle pro zdravý způsob života
- duševní hygiena, pojmenuj problém, vyjádři své pocity,
- vztahy mezi lidmi a komunikace, jaký vliv na tebe mají vrstevníci, umíš říci ne?

Jednej a ujasni si důsledky svého jednání

- dospívání a jeho problematika
- reprodukce a reprodukční orgány
- zneužívání návykových látek
- práva dítěte
- zneužívání návykových látek
- šikana a xenofobie, rasismus, homofobie
- kyberšikana a gambling, netolismus
- masmédia - jejich přínos a nebezpečí
- kriminalita, soudy, policie,
- duševní hygiena
- obohacování kultur
- sexuální výchova
- negativní působení sekt
- finanční gramotnost

Přírodopis

- zdravý životní styl
- léčivé a toxické látky, jejich návykovost
- biologie člověka, vliv návykových látek na jednotlivé orgány
- nakažlivé nemoci
- poruchy příjmu potravy

Dějepis

- intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus, xenofobie

Tělesná výchova

- pohybová aktivita
- smysl pro fair play
- posilování zdravého sebevědomí
- vzájemná pomoc
- rizikové sporty

Informatika

- kyberšikana, gambling, netolismus

Chemie

- toxické látky a jejich účinky
- rozpouštědla a jejich zneužití
- těkavé látky

Český jazyk

- slohové práce na téma zdravý životní styl aj.
- výchovně působící literatura s tematikou rizikového chování

Výtvarná výchova

- výtvarné zpracování dané tematiky
- subkultury, jejich móda a symbolika
- street art a paragrafy

1. stupeň – Proxima Sociale o. p. s. (realizace podle epidemiologické situace)

2. ročníky – Vztahy – komunikace
3. ročníky – Bezpečný internet
6. ročníky – Vztahy v kyberprostoru
7. ročníky – Efektivní učení

Policie hl.m. Prahy – Osobní bezpečnost, mezilidské vztahy, sociální síť

4. ročníky – Bezpečné chování v elektronickém světě I
5. ročníky – Bezpečné chování v elektronickém světě II

2. stupeň:

6. ročníky – **Policie hl.m. Prahy** – Šikana v dětských kolektivech

Magdalena, o. p. s.

8. ročníky - Partnerské vztahy a sexualita

Policie hl.m. Prahy - Drogy a zákon, kyberšikana

9. ročníky - **Policie hl.m. Prahy** – Bezpečné dospívání (dívky)
Bezpečné dospívání (chlapci)
Základy právního vědomí

Divadelta:

8. ročníky Pět rad pro Bertu

5. ročníky Připojená